

1. KICSI, DE AZ ENYÉM!

A címet egy Budakeszi határában az 1960-as évek végén épített hétvégi ház feliratáról kölcsönöztem, ami jól tükrözi, hogy a kert az egyetlen olyan hely, ahol felé-, alá- vagy éppen mellérendeltség nélkül kiélheti magát a tulajdonos. A kert azon kevés helyek egyike, amelyben az élő elemekkel, azaz a növényzettel a gazda belátása és tapasztalata szerint dolgozik. Egyrészt az csinál a kertjében, amit akar, másrészt nem árt, ha tudja, mit célszerű tennie. Pontosabban: mit jelent a kertkultúra, azaz mit illik és mit nem célszerű a kertben csinálni.

A kert olyan olvasókönyv, olyan tükörkép, amelyből kiolvasható tulajdonosa növényismerete, gyűjtő szenvedélye, újdonságok iránti fogékonysága éppen úgy, mint nemtörődömsége, vagy éppen dilettantizmusa. Ahány telek, ahány domborzati-, kitétségi-, talaj-, csapadékossági-adottság, amely szempontokat figyelembe kell venni, ezért a konkrét javaslatok helyett az általános érvényűek közreadására törekedtem.

Tervezett „kert-alakítási” és kert-fenntartási cikksorozatot elsősorban azon kerttulajdonosoknak ajánlom, akik hétvégi vagy családi-házassal rendelkező telekkel rendelkeznek és kertjük kialakítását, gondozását maguk akarják elvégezni. Tehát írásaimat nem a természet-orientált tulajdonosoknak, nem a lakóparkok és társasházak lakóinak és nem a villák építőinek szánom. Az utóbbiak kertjeit menedzser-kerteknek szokás nevezni, amelyeket többnyire tájépítésszel terveztetik meg és rendszeres fenntartásukat kertészekre bízzák. Kertjeikkel többnyire reprezentálnak, ezért az azonnali hatás miatt koros vagy konténeres fákat ültetnek, sűrűbb térállásban, ahol a fák növekedésével párhuzamosan az állományt ritkítani kell.

Látszólagos kitérővel nem szabad megfélekedni a lakótelepeken és a társasházakban élők kertészkedési ambícióiról sem. A gyerekkorukban kertészházban felnövő lakók növények iránti szeretetüket a lakóépületek melletti, általában léccel körülkerített néhány négyzetméteres felületeken élik ki. Ide kerülnek évelők, kisebb cserjék, egynyáriak és cserepes növények egyaránt kiültetésre. A növények közé sziklakertet imitáló kövek, mulcsozott részek és zúzalékos szakaszok egyaránt kerülnek. A létesítők becsületére válik, hogy kiültetett növényeik a rendszeres locsolásról sem feledkeznek meg. Kezdetben a közterületet fenntartók – beleértve Budapesten a Főkeretet is – rossz szemmel nézték a lakosok törekvéseit, de belátták, hogy legalább ezeket a kertcskéket nem nekik kell fenntartaniuk.

*Csemez Attila
tájépítésszámológ*